

LĪGUMS STARP REFORMĀCIJAS BAZNĪCĀM EIROPĀ (LEUENBERGAS LĪGUMS)

1973. gada 16. martā

1. Piekrītot šim Līgumam, luterāņu un reformātu Baznīcas, no tām cēlušās ūnijas Baznīcas un ar tām saistītās pirmsreformācijas Baznīcas - valdensiešu Baznīca un Bohēmijas brāļu Baznīca, uz doktrinālo sarunu pamata apstiprina kopīgu Evaņģēlija izpratni, kā tā ir tālāk izskaidrota. Tā ļauj tām paziņot un realizēt Baznīcas sadraudzību. Pateicīgas par to, ka ir savestas ciešāk kopā, tās tajā pašā laikā apliecina, ka cīņa par patiesību un vienotību Baznīcā ir arī bijusi un paliek saistīta ar vainas apziņu un ciešanām.

2. Baznīca ir dibināta vienīgi uz Jēzus Kristus pamata. Caur Savu pestīšanas dāvanu sludināšanā un sakramentos, Viņš pulcē Baznīcu un sūta to pasaulē. Tieši tāpēc, saskaņā ar Reformatoru izpratni, nepieciešamais un pietiekamais priekšnoteikums patiesai Baznīcas vienotībai ir vienprātība par pareizu Evaņģēlija sludināšanu un pareizu sakramentu pārvaldīšanu. Tieši no šiem Reformācijas kritērijiem dalībbaznīcas gūst savu izpratni par Baznīcu sadraudzību, kā tā ir zemāk izklāstīta.

I Ceļš uz sadraudzību

3. Saskaņoties ar reālām atšķirībām teoloģiskās domāšanas un Baznīcas prakses veidā, Reformatori pēc savas ticības un sirdsapziņas nespēja saskatīt veidu, kā izvairīties no šķelšanās, lai gan daudzas lietas viņiem bija kopīgas. Šajā Līgumā dalībbaznīcas atzīst, ka to attiecības vienām ar otru ir mainījušās kopš Reformācijas laika.

1. Kopīgie uzskati Reformācijas iesākumā

4. No laika distances raugoties, šodien ir vieglāk saskatīt to, kas bija kopīgs Reformācijas Baznīcu liecībā, par spīti visām atšķirībām to starpā. To izejas punkts bija jauna atbrīvošanās pieredze un pārliecība par Evaņģēlija spēku. Iestājoties par patiesību, tādu kā viņi to atzina, Reformatori kopīgi nonāca opozīcijā tā laika Baznīcas tradīcijām. Tāpēc viņi bija vienoti, apliecinot, ka Baznīcas dzīves un mācības mērķa ir sākotnējā un tīrā Evaņģēlija liecība Svētajos Rakstos. Viņi bija vienoti, liecinot par brīvu un beznosacījumu Dieva žēlastību Jēzus Kristus dzīvē, nāvē, un augšāmcelšanās visiem tiem, kas tic šim apsolījumam. Viņi bija vienoti, apliecinot, ka Baznīcas praksi un formu drīkst noteikt vienīgi pavēle nest šo liecību pasaulei, un, ka Dieva Vārds stāv augstāk pār jebkuru cilvēku noteiktu kristīgās kopienas kārtību. Turklāt, kopā ar visu kristīgo pasauli, viņi saņēma un no jauna apliecināja senbaznīcas ticības apliecībās izteikto ticību Trīsvienīgajam Dievam un Jēzus Kristus dievišķīgai un cilvēciskajai dabai.

2. Mainījušies priekšnoteikumi šodienas Baznīcu situācijā

5. Četrus gadsimtu gaitā teoloģiskās diskusijas par modernisma jautājumiem, Bībeles pētniecības attīstība, Baznīcas atjaunotnes kustības un ekumēniskās perspektīvas atkalatklāšana ir vadījuši Reformācijas Baznīcas uz jaunām domāšanas un dzīves formām. Jāatzīst, ka šie notikumi ir arī izraisījuši jaunas pretrības pašu konfesiju iekšienē. Bet atkal un atkal, īpaši kopīgu ciešanu laikā, ir bijusi kristīgās sadraudzības pieredze. Tas viss mudināja Baznīcas, īpaši kopš atjaunotnes kustību laika, meklēt mūsdienīgu izteiksmes veidu Bībeles liecībai un Reformācijas ticības apliecībām. Tādā veidā tās ir iemācījušās atšķirt Reformācijas ticības apliecību

fundamentālo liecību no to vēsturiski noteiktajām domāšanas formām. Tādēļ, ka tās nes liecību par Evaņģēliju kā dzīvo Dieva Vārdu Jēzū Kristū, šīs ticības apliecības neaizšķērso ceļu turpmākai atbildīgai Vārda liecināšanai; tieši otrādi - tās atver to, aicinot iet par to ticības brīvībā.

II Kopīgā Evaņģēlija izpratne

6. Tālākajā tekstā dalībbažnīcas apraksta savu kopīgo izpratni par Evaņģēliju, ciktāl tas ir nepieciešams, lai nodibinātu Bažnīcas sadraudzību starp tām.

1. Taisnošanas vēsts kā Dieva brīvas žēlastības vēsts

7. Evaņģēlijs ir vēsts par Jēzu Kristu, pasaules pestīšanu, piepildot vecās derības tautai doto apsolījumu.

8. a) Reformatori pareizo Evaņģēlija izpratni izteica taisnošanas mācībā.

9. b) Šajā vēstī ir apliecināts par Jēzu Kristu:

- ka Viņš kļuva cilvēks, un, ka Viņā Dievs ir saistījies Sevi ar cilvēci;
- ka Viņš tika sists krustā un augšāmcēlās no mirušajiem, uzņemoties uz Sevis Dieva tiesas spriedumu, un tādējādi parādījis Dieva mīlestību uz cilvēkiem;
- ka Viņš nāks atkal, un, kā Tiesnesis un Pestītājs, ved pasauli uz tās beigām.

10. c) Caur Savu Vārdu Svētajā Garā Dievs aicina visus cilvēkus uz atgriešanos no grēkiem un ticību un pārliecina ticošus grēciniekus par viņu taisnīgumu Jēzū Kristū. Tie, kas liek savu paļāvību uz Evaņģēliju, ir taisnoti Dieva vaiga priekšā Jēzus Kristus dēļ un ir atbrīvoti no Bauslības apsūdzībām. Ik dienu atgriežoties no grēkiem un atjaunojoties, viņi dzīvo sadraudzībā, slavējot Dievu un kalpojot citiem, pārliecībā, ka Dievs Savu valdīšanu piepildīs. Tādā veidā Dievs rada jaunu dzīvi un liek pasaules vidū jaunas cilvēces iesākumu.

11. d) Šī vēsts dara kristiešus brīvus atbildīgai kalpošanai pasaulē un arī gatavus ciest šajā kalpošanā. Viņi zina, ka Dieva griba, kā prasības un dāvana, aptver visu pasauli. Viņi iestājas par taisnīgumu un mieru uz zemes starp cilvēkiem un tautām. Tādēļ viņiem ir jāapvienojas ar citiem cilvēkiem, lai meklētu atbilstošus racionālus kritērijus un piedalītos šo kritēriju pielietošanā. Viņi dara to pārliecībā, ka Dievs uztur šo pasauli, un kā tādi, kas ir atbildīgi Viņa priekšā.

12. e) Ar šo Evaņģēlija izpratni mēs nostājamies uz senbažnīcas ticības apliecību pamata un no jauna apstiprinām Reformācijas ticības apliecību kopīgo pārliecību, ka Jēzus Kristus vienreizīgā starpniecība pestīšanā ir Svēto Rakstu kodols un, ka taisnošanas vēsts kā Dieva brīvas žēlastības vēsts ir mēraukla visai Bažnīcas sludināšanai.

2. Sludināšana, Kristība un Vakarēdiens

13. Evaņģēlija pamatliecība ir apustuļu un praviešu liecība Vecās un Jaunās Derības Svētajos Rakstos. Bažnīcai ir uzdevums nodot tālāk šo Evaņģēliju caur runāto vārdu sludināšanā, caur pastorālo mierinājumu, un caur Kristību un Vakarēdienu. Sludināšanā, Kristībā un Vakarēdienā Jēzus Kristus ir klātesošs caur Svēto Garu. Taisnošana Kristū tiek tādējādi sniegta cilvēkiem, un šādā veidā Kristus sapulcina Savu Bažnīcu. Viņš darbojas caur dažādām garīgā amata un kalpošanas formām un caur visu Bažnīcas locekļu liecību.

14. a) Kristība

Kristība tiek sniegta ar ūdeni Tēva un Dēla un Svētā Gara vārdā. Kristībā Jēzus neatsaucami uzņēma cilvēkus, kas ir krituši par upuri grēkam un nāvei, Savā pestīšanas sadraudzībā, lai viņi varētu kļūt par jauniem radījumiem. Svētā Gara spēkā Viņš aicina viņus savā Baznīcā un ticības dzīvē, ar ikdienas grēku nožēlu un mācekltību.

15. b) Vakarēdiens

Vakarēdienā augšāmceltais Jēzus Kristus sniedz Sevi Savā Miesā un Asinīs, kas ir dotas par visiem, caur Savu apsolījuma Vārdu ar maizi un vīnu. Viņš tādā veidā mums dāvā grēku piedošanu un atbrīvo mūs jaunai ticības dzīvei. Viņš ļauj mums no jauna piedzīvot, ka mēs esam Viņa Miesas locekļi. Viņš stiprina mūs uz kalpošanu cilvēcei.

16. Kad mēs svinam Vakarēdienu, mēs pasludinām Kristus nāvi, caur kuru Dievs ir samierinājis pasauli ar Sevi. Mēs apliecinām augšāmceltā Kunga klātbūtni mūsu vidū. Priecājoties par to, ka tas Kungs ir nācis pie mums, mēs gaidām Viņa nākamo nākšanu godībā.

III Vienošanās attiecībā uz Reformācijas laika doktrinālajiem nosodījumiem

17. Pretējie viedokļi, kuri kopš Reformācijas laika padarīja Baznīcas sadraudzību starp luterāņu un reformātu Baznīcām neiespējamu un noveda pie savstarpējiem nosodījumiem, bija attiecībā uz Vakarēdiena mācību, Kristoloģiju un predestinācijas mācību. Mēs uztveram šos reformatoru lēmumus nopietni, bet šodien mēs spējam vienoties par sekojošiem paziņojumiem šajā sakarā:

1. Vakarēdiens

18. Vakarēdienā augšāmceltais Jēzus Kristus sniedz Sevi Savā Miesā un Asinīs, kas ir dotas par visiem, caur Savu apsolījuma vārdu ar maizi un vīnu. Tādējādi Viņš dod Sevi pilnīgi visiem, kas saņem maizi un vīnu; ticība saņem Sv. Vakarēdienu uz pestīšanu, neticība – uz sodu.

19. Mēs nevaram atdalīt kopību ar Jēzu Kristu Viņa Miesā un Asinīs no ēšanas un dzeršanas darbības. Interese par Kristus klātbūtnes veidu Sv. Vakarēdienā, abstrahējoties no šīs darbības, noved pie Vakarēdiena nozīmes aptumšošanas riska.

20. Kur ir šāda vienprātība starp Baznīcām, tur nosodījumi, kas ir izteikti Reformācijas ticības apliecībās, neattiecas uz šo Baznīcu doktrinālo nostāju.

2. Kristoloģija

21. Patiesā cilvēkā Jēzū Kristū, mūžīgais Dēls, un tādējādi pats Dievs, ir devis Sevi pazudušajai cilvēcei par mūsu pestīšanu. Apsolījuma Vārdā un sakramentā, Svētais Gars, un tādējādi pats Dievs, dara krustā sisto un augšāmcelto Jēzu klātesošu pie mums.

22. Ticībā uz šo Dieva pašuzpurēšanos Viņa Dēlā, mēs saskatām, ka attiecībā uz vēsturiski nosacītajiem, tradicionālajiem domāšanas veidiem, mūsu uzdevums ir sniegt svaigu nozīmību reformātu tradīcijas ieskatiem ar tās īpašo interesi saglabāt neskartu Jēzus dievišķību un cilvēcību, un luterāņu tradīcijas ieskatiem ar tās īpašo interesi saglabāt Viņa Personas vienību.

23. Ņemot vērā šos apstākļus, mums šodien ir neiespējams no jauna apstiprināt agrākos nosodījumus.

3. Predestinācija

24. Evaņģēlijā mums ir apsolījums, ka Dievs bez nosacījumiem pieņem grēciniekus. Visi, kas uzticas šim apsolījumam, var būt pārliecināti, ka ir pestīti, un tie slavē Dievu par savu glābšanu. Šī iemesla dēļ mēs varam runāt par izredzētību vienīgi saistībā ar aicinājumu uz glābšanu Kristū.

25. Tā ir ticības pieredze, ka pestīšanas vēsti visi nepieņem, tomēr ticība respektē Dieva darbības noslēpumu. Tā vienlaikus nes liecību par cilvēka lēmuma nopietnību un Dieva universālā glābšanas nodoma realitāti. Sv. Rakstu liecība par Kristu aizliedz mums pieņemt, ka Dievs ir pieņēmis mūžīgu lēmumu uz visiem laikiem nolādēt konkrētus cilvēkus vai veselas tautas.

26. Kad ir šāda vienprātība starp Baznīcām, tad nosodījumi, kas ir izteikti Reformācijas ticības apliecībās, neattiecas uz šo Baznīcu doktrinālo nostāju.

4. Secinājumi

27. Visur, kur šie paziņojumi tiek atzīti, Reformācijas ticības apliecību nosodījumi attiecībā uz Vakarēdienu, Kristoloģiju un predestināciju neattiecas uz šo Baznīcu doktrinālo nostāju. Tas nenozīmē, ka reformatoru izteiktie nosodījumi ir nepareizi, bet tie vairs nav šķērslis Baznīcu sadraudzībai.

28. Starp mūsu Baznīcām paliek ievērojamas atšķirības dievkalpošanas formās, garīguma veidos un Baznīcas kārtībā. Šīs atšķirības bieži draudzēs tiek stiprāk izjustas nekā tradicionālās doktrinālās atšķirības. Neskatoties uz to, uzticībā Jaunajai Derībai un Reformācijas kritērijiem attiecībā uz Baznīcas sadraudzību, mēs nespējam saskatīt šajās atšķirībās nekādus faktoros, kas varētu šķelt Baznīcu.

IV Deklarācija un Baznīcu sadraudzības realizācija

29. Šī Līguma izpratnē Baznīcu sadraudzība nozīmē, ka uz vienprātības pamata, kuru tās ir sasniegušas Evaņģēlija izpratnē, Baznīcas ar dažādām konfesionālām nostājām piešķir viena otrai sadraudzību Vārdā un sakramentā un tiecas pēc vispilnīgākās iespējamās sadarbības liecināšanā un kalpošanā pasaulei.

1. Deklarācija par Baznīcu sadraudzību

30. Piekrītot šim Līgumam, Baznīcas, lojalitātē pret ticības apliecībām, kas ir tām saistošas, un ievērojot savas tradīcijas, paziņo:

31. a) ka tās ir vienotas Evaņģēlija izpratnē, kā izklāstīts II un III daļā;

32. b) ka saskaņā ar to, kas ir sacīts II un III daļā, doktrinālie nosodījumi, kas ir izteikti konfesionālajos dokumentos vairs neattiecas uz [šim Līgumam] piekrītošo Baznīcu tagadējo doktrinālo nostāju;

33. c) ka tās piešķir viena otrai galda¹ un kanceles sadraudzību; tā ietver sevī savstarpēju ordinācijas atzīšanu un brīvību nodrošināt intercelebrāciju.

¹ vācu tekstā: "Vakarēdiena"

34. Ar šiem paziņojumiem tiek deklarēta Baznīcu sadraudzība. Šķirtnes, kas kopš 16. gadsimta bija aizšķērsojušas ceļu šai sadraudzībai, ir noņemtas. Dalībbaznīcas ir pārliecinātas, ka kopīgi piedalās vienā Jēzus Kristus Baznīcā un ka tas Kungs atbrīvo un aicina tās uz kopīgu kalpošanu.

2. Baznīcu sadraudzības īstenošana

35. Tā ir Baznīcu un draudžu dzīve, kur Baznīcu sadraudzība kļūst par īstenību. Ticot uz vienojošo Svētā Gara spēku, tās kopīgi nes liecību un veic kalpošanu, un cenšas padziļināt un stiprināt sadraudzību, kuru tās ir kopīgi atradušas.

36. a) Liecināšana un kalpošana

Baznīcu sludināšana gūst ticamību pasaulē, kad tās nes vienotu liecību par Evaņģēliju. Evaņģēlijs atbrīvo un savieno Baznīcas kopīgai kalpošanai. Tā ir mīlestības kalpošana, un ir vērsta uz cilvēku ciešanām un to cēloņu novēršanu. Cīņa par taisnību un mieru pasaulē aizvien vairāk pieprasa, lai Baznīcas uzņemtas kopīgu atbildību.

37. b) Turpmākais teoloģiskais uzdevums

Šis Līgums neietekmē ticības apliecību derīgumu, kuras ir saistošas dalībbaznīcām. Tas nav uzskatāms par jaunu ticības apliecību. Tas izklāsta sasniegto vienošanos tajos centrālajos jautājumos, kas padara Baznīcu sadraudzību iespējamu starp atšķirīgu konfesiju Baznīcām. Dalībbaznīcas atļauj šim Līgumam tās vadīt to kopīgajā liecināšanas un kalpošanas veikšanā un apņemas turpināt doktrinālas sarunas.

38. Kopīgā Evaņģēlija izpratne, uz kuru ir balstīta Baznīcu sadraudzība, ir tālāk jāpadziļina, jāpārbauda Svēto Rakstu liecības gaismā, un nepārtraukti jāaktualizē mūsdienu kontekstā.

39. Baznīcām uzdevums ir tālāk pētīt tās atlikušās doktrinālās atšķirības, kas pastāv dalībbaznīcās un starp tām, bet nav šķelšanās iemesls. To skaitā ir:

- hermenētiskie jautājumi, kas attiecas uz Sv. Rakstu, ticības apliecību un Baznīcas izpratni;
- attiecības starp Bauslību un Evaņģēliju;
- Kristības prakse;
- kalpošanas amats un ordinācija;
- "divu valstību" mācība un mācība par Kristus valdīšanu;
- Baznīca un sabiedrība.
- Uzmanība ir arī jāpievērš jaunām problēmām, kas rodas attiecībā uz liecināšanu un kalpošanu, kārtību un praksi.

40. Pamatojoties uz savu kopīgo mantojumu, Reformācijas Baznīcām ir jāvēršas pret teoloģiskās polarizācijas tendencēm, kas pašreiz aizvien vairāk parādās. Zināmā mērā šīs problēmas iet tālāk pār tām doktrinālajām atšķirībām, kas reiz bija pamats pretrunām starp luterāņiem un reformātiem.

41. Kopīgo teoloģisko pētījumu uzdevums būs apliecināt Evaņģēlija patiesību un atšķirt to no visiem izkropļojumiem.

42. c) Organizatoriskās sekas

Šī deklarācija par Baznīcu sadraudzību nediktē Baznīcas tiesību noteikumus konkrētās starpbaznīcu attiecību un atsevišķu Baznīcu iekšējās lietās. Tomēr Baznīcas ņems vērā šo Līgumu, pieņemot jebkādus šādus noteikumus.

43. Tas ir vispārējs princips, ka kanceles un galda kopības apstiprināšana un savstarpēja ordinācijas atzīšana neietekmē tos noteikumus, kas ir spēkā dalībbaznīcās, attiecībā uz ieviešanu mācītāja amatā, mācītāja kalpošanas pienākumu izpildi vai draudzes dzīves kārtību.

44. Jautājums par organizatorisku savienību starp atsevišķām dalībbaznīcām var tikt vienīgi izlemts situācijā, kurā šīs Baznīcas dzīvo. Izskatot šo jautājumu, sekojoši apstākļi būtu jāņem vērā:

45. Jebkāda savienība, kas nelabvēlīgi ietekmē dzīvības pilno daudzveidību sludināšanas stilos, dievkalpojuma, Baznīcas kārtības, diakonijas un sociālās darbības veidos, būtu pretrunā tai Baznīcu sadraudzības būtībai, ko ir iezīmējusi šī deklarācija. No otras puses, noteiktās situācijās Baznīcas kalpošanai var būt nepieciešama formāla tiesiska savienība dēļ ciešās saistības starp liecināšanu un kārtību. Gadījumā, ja no šīs Baznīcu sadraudzības deklarācijas izriet organizatoriskas sekas, tad tas nedrīkst notikt uz mazākuma Baznīcu brīvības lēmumu pieņemšanā rēķina.

46. d) Ekumēniskie aspekti

Nodibinot un īstenojot Baznīcu sadraudzību savā starpā, dalībbaznīcas to veic kā daļu no sava pienākuma veicināt visu kristīgo Baznīcu ekumēnisko sadraudzību.

47. Tās saredz šādu Baznīcu sadraudzību Eiropas reģionā kā ieguldījumu šī mērķa īstenošanā. Tās cer, ka to iepriekšējās atšķirtības pārvarēšana ietekmēs tām konfesijai radnieciskas Baznīcas Eiropā un citur. Tās ir gatavas kopā ar tām izskatīt plašākas Baznīcu sadraudzības iespējas.

48. Šī cerība ir vienādi vērsta uz attiecībām starp Pasaules luterāņu federāciju un Reformātu Baznīcu pasaules apvienību.

49. Tās arī cer, ka Baznīcu sadraudzība dos jaunu stimulu tikties un sadarboties ar citu konfesiju Baznīcām. Tās apstiprina savu gatavību vest savas doktrinālās sarunas šādā plašākā kontekstā.

No angļu valodas tulkojis
LELB ekumēniskais sekretārs Ainārs Rendors
ar Luterisma mantojuma fonda atbalstu